

Direktoratet for
e-helse

Juridisk arbeid tilrettelegger for digital samhandling og bidrar til bedre pasientsikkerhet

Normkonferansen 2023

Birgitte J. Egset, juridisk direktør i Direktoratet for e-helse

Nødvendige opplysninger om sykdomshistorie og legemiddelbruk skal følge pasienten, og lagres på en trygg og sikker måte

Tillit til tjenestene

62 prosent har tillit til at kun helsepersonell ser på pasientens journal

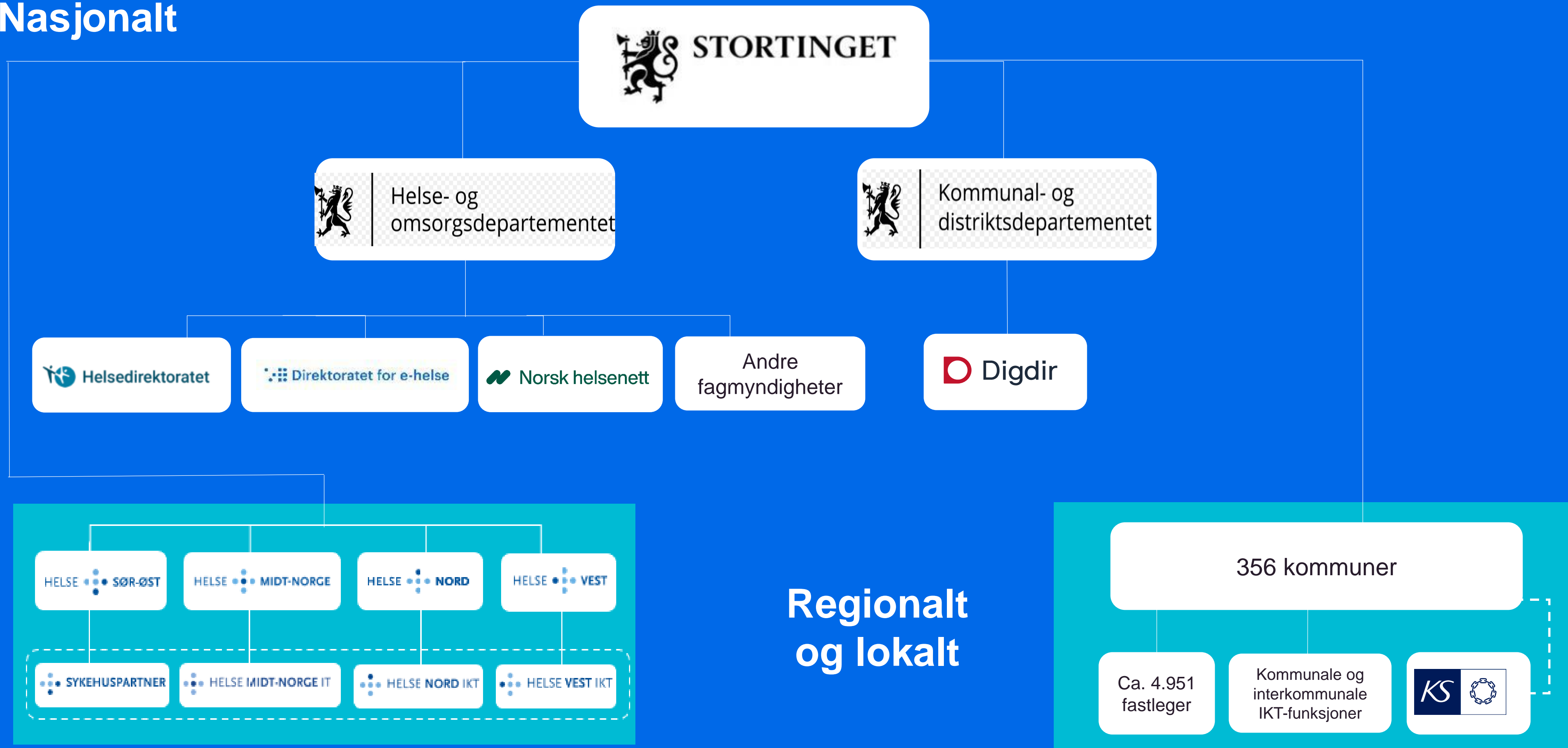
65 prosent har tillit til at helseopplysninger er lagret slik at utenforstående ikke får tilgang til dem

44 prosent er bekymret for at helseopplysningene ikke vil være tilgjengelig for helsepersonell i en akuttsituasjon

Innbyggerundersøkelsen 2022

Nasjonalt

Innbyggere – Interesseorganisasjoner - Ideell sektor – Forskningsmiljøer – Næringslivet - Leverandørmarkedet

Felles forståelse for det juridiske handlingsrommet

- Vi må ha et digitaliseringsvennlig regelverk som legger til rette for sammenhengende tjenester.
- Dagens regelverk tillater deling av helseopplysninger med dem som trenger det for å yte helsehjelp.
- Vi må samles om en felles forståelse for hvorfor vi har det regelverket vi har. I dag er det ulik forståelse for det juridiske handlingsrommet.

Historikk

Helseregisterloven av 2001 ble erstattet av:

- Pasientjournalloven for primærformål
- Helseregisterloven for sekundærformål

Nytt i pasientjournalloven av 2014:

- Muligheter for felles journal uten samtykke §§ 9 og 10
- Plikt til å dele helseopplysninger med samarbeidende personell, også i andre virksomheter, når det er nødvendig for helsehjelpen, men: *innenfor rammene av taushetsplikten*

Omstridt i høringsrunden:

- Under Stortingsbehandlingen ville SP, V og SV fastholde krav om samtykke fra pasienten i hvert tilfelle for “tilgang på tvers”

Bekymring om personvern

Pasientsikkerhet

Kvalitet

Personvern

Taushetsplikt

Tilgjengelighet

Konfidensialitet

Integritet

Robusthet

Hva er fortolkning?

Regelverk kan tolkes

- Basert på juridisk metode
- HOD har i stor grad delegert til direktoratene
- Fortolkninger av stor betydning skal forelegges HOD
- En fortolkning fra ansvarlig myndighetsorgan er gjeldende rett

HOVEDINSTRUKS
FOR
Direktoratet for e-helse

Direktoratet for e-helse skal forvalte, informere om og fortolke pasientjournalloven § 9 om samarbeid om journal, § 12 om reseptformidleren, § 13 om nasjonal kjemiejournal, § 21 om personopplysninger fra folkeregisteret, § 22 om informasjonssikkerhet og forskrifter gitt med hjemmel i pasientjournalloven § 7 tredje ledd om elektroniske systemer, standardisering mm., forskrift gitt med hjemmel i § 10 om nasjonale journalsystemer. Når det gjelder pasientjournalforskriften er ansvaret begrenset til § 3 tredje ledd, § 9 første ledd, § 12 første og annet ledd, § 13 og § 14. Regelverksfortolkninger som i resultat er prinsipielle, av kommersiell betydning, kan ha politiske eller økonomiske /administrative konsekvenser skal forelegges departementet.

Regelverk og smidig utvikling

«Jussen er faktumsensitiv»

- Mindre endringer i løsning kan ha stor juridisk betydning

Utredningsinstruksen må følges

- For sent å påbegynne i gjennomføringsfasen

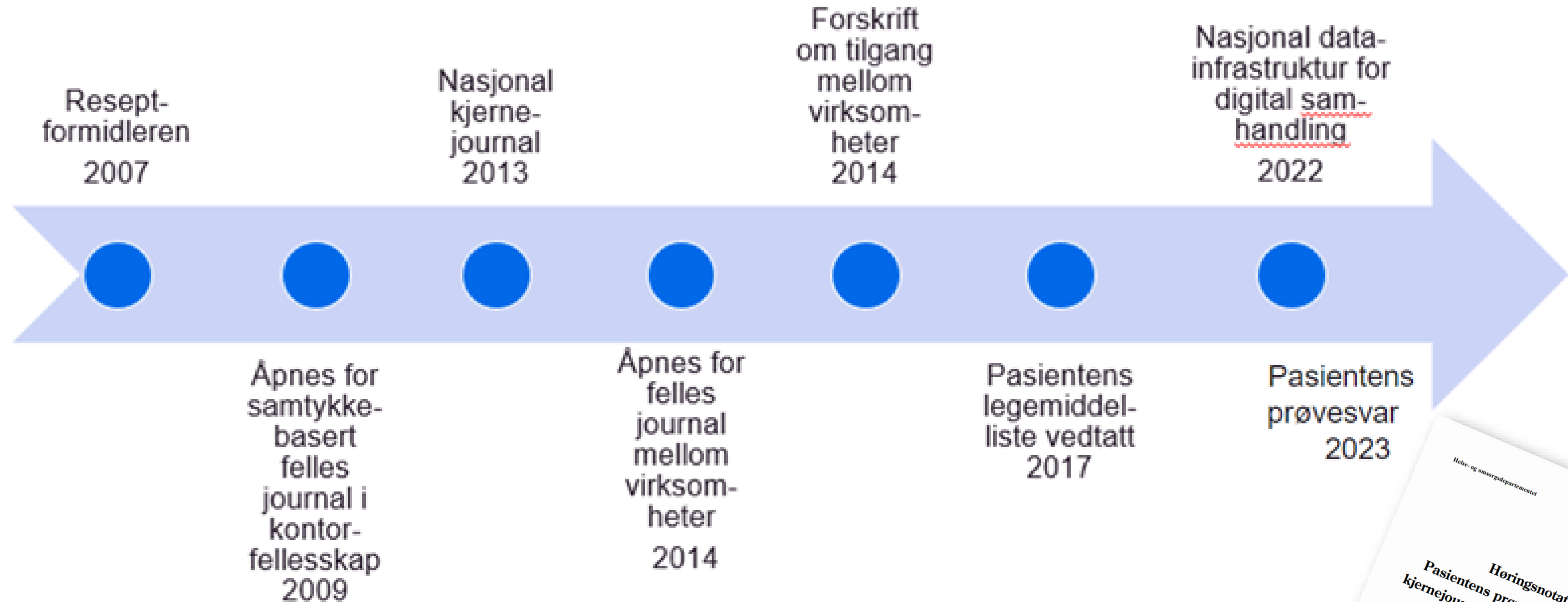
Tidlig avklare rammer og handlingsrom

- Vurder ulike løsningsalternativer
- Beskriv og begrunn behov, formål og løsning
- Ved tvil be om fortolkning

Smidig utvikling
innenfor
gjeldende rett

Regelverksutvikling - samhandling

Regelverket diskuteres på en rekke arenaer

Hindrer regelverket digitalisering og samhandling?

Taushetsplikten er en bærebjelke i helsesektoren

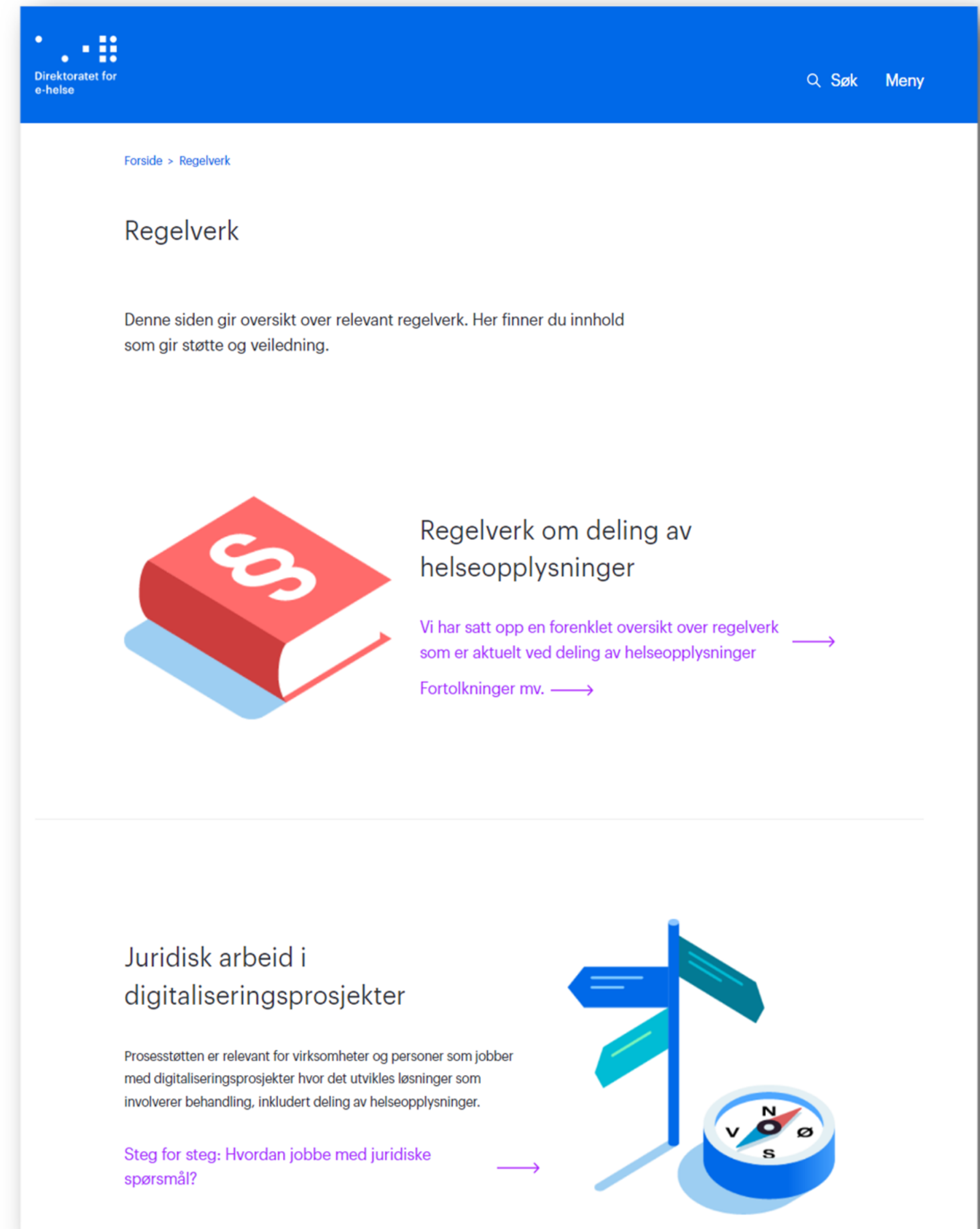
Gjennomgang av taushetspliktreglene er påbegynt!

- HOD har igangsatt en gjennomgang av taushetspliktreglene i helsepersonelloven og pasientjournalloven
  - Formål: Effektiv og sikker tilgjengeliggjøring av helseopplysninger, tydelighet og digitaliseringsvennlighet
  - Helsedirektoratet og E-helse deltar
  - «Smidig regelverksarbeid»
  - Kom gjerne med innspill på konkrete utfordringer

Økt innsats på veiledning

- Formål: felles forståelse av handlingsrommet i gjeldende rett
- Veiledningsside om regelverk ved deling av helseopplysninger
- Planlegger individuell regelverksveiledning

Direktoratet for e-helse

Søk Meny

Forside > Regelverk

Regelverk

Denne siden gir oversikt over relevant regelverk. Her finner du innhold som gir støtte og veiledning.

Regelverk om deling av helseopplysninger

Vi har satt opp en forenklet oversikt over regelverk som er aktuelt ved deling av helseopplysninger →

Fortolkninger mv. →

Juridisk arbeid i digitaliseringsprosjekter

Prosesstøtten er relevant for virksomheter og personer som jobber med digitaliseringsprosjekter hvor det utvikles løsninger som involverer behandling, inkludert deling av helseopplysninger.

Steg for steg: Hvordan jobbe med juridiske spørsmål? →

To solide juridiske miljø i samme hus

Helsedirektoratet

Direktoratet for e-helse

Direktoratet for
e-helse

Takk for oppmerksomheten!

birgitte.jensen.egset@ehelse.no